

NOVÉ INSOLVENČNÍ PRÁVO

Od 1. července 2007 vstoupí v účinnost nový insolvenční zákon. Rádi bychom Vás touto cestou seznámili s nejdůležitějšími změnami, které nový zákon přináší a které mohou mít dopad na Vás a Vaši podnikatelskou činnost.

1 ZAHÁJENÍ INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ

I podle nového zákona je dlužník v úpadku, je-li v platební neschopnosti nebo je-li předlužen.

Nově však zákon upravuje:

- tzv. *hrozící úpadek*. Podmínky pro prohlášení úpadku jsou splněny i tehdy, pokud lze předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků;
- *předlužení*. Při posouzení úpadku ve formě předlužení se přihlíží ke všem závazkům úpadce, tedy nikoli jen k jeho splatným závazkům, jak tomu bylo doposud.

2 PRÁVNÍ ÚČINKY ZAHÁJENÍ INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ

Na rozdíl od současné úpravy, kdy účinky konkurzu nastávají okamžikem jeho prohlášení, nový insolvenční zákon upravuje, že:

- insolvenční řízení je zahájeno doručením insolvenčního návrhu soudu (v současné terminologii návrh na prohlášení konkurzu),
- soud insolvenční návrh okamžitě po jeho doručení zveřejní v nově zřízeném insolvenčním rejstříku,
- právní účinky insolvenčního řízení nastávají zveřejněním oznámení o zahájení insolvenčního řízení v insolvenčním rejstříku (od tohoto okamžiku např. není možné vést výkon rozhodnutí na majetek dlužníka či nelze platně zřídit zástavu či jinou formu zajištění na majetku dlužníka).

3 ROZHODNUTÍ O ÚPADKU A ZPŮSOBU JEHO ŘEŠENÍ

Konkurzní soud nově rozhoduje v řízení dvěma rozhodnutími a to:

- (i) **Rozhodnutím o úpadku**, které musí soud vydat nejpozději do 15 dnů od podání insolvenčního návrhu bez ohledu na to, zda byl podán věřiteli nebo dlužníkem.
- (ii) **Rozhodnutí o způsobu řešení úpadku**

4 ZPŮSOBY ŘEŠENÍ ÚPADKU

(i) Konkurz

Obdobně jako podle dosavadní úpravy dojde k prodeji majetku úpadce a k likvidaci jeho podnikatelské činnosti. Zjištěné pohledávky věřitelů jsou zásadně poměrně uspokojeny z výnosů zpeněžení majetkové podstaty.

(ii) Reorganizace

Zákon zavádí zcela nový způsob řešení úpadku, při kterém jsou zachovány podnikatelské aktivity úpadce, úpadce se řídí tzv. *reorganizačním plánem*, jehož plnění je kontrolováno zástupci věřitelů. Pohledávky věřitelů jsou uspokojovány postupně podle předem schváleného postupu z výnosů řízené podnikatelské činnosti úpadce. Pokud se nejedná o reorganizaci předem dohodnutou mezi dlužníkem a jeho věřiteli, je reorganizace přípustná pouze u dlužníka, který měl za poslední předcházející účetní období obrat alespoň sto milionů korun nebo zaměstnává alespoň sto zaměstnanců.

(iii) Oddlužení

Dalším novým způsobem je řešení úpadku osob, které nejsou podnikateli. Cílem oddlužení je zánik všech - tj. i ne zcela uspokojených nebo nepřihlášených pohledávek věřitelů.

O způsobu řešení úpadku soud rozhodne zpravidla nejpozději do 3 měsíců od vydání rozhodnutí o úpadku.

O způsobu řešení úpadku může rozhodnout také první schůze věřitelů svolaná v rozhodnutí, kterým soud konstatuje úpadek dlužníka a její rozhodnutí je pro soud závazné.

5 ZAPOČTENÍ PROTI KONKURZNÍ PODSTATĚ

Nový insolvenční zákon

- umožňuje započtení pohledávky věřitele proti pohledávkám dlužníka, a to i po zahájení insolvenčního řízení, respektive po prohlášení úpadku dlužníka. Započtení bylo dle dosavadní úpravy zcela vyloučeno.

Pro započtení pohledávky proti konkurzní podstatě je nutno splnit zejména:

- splatná pohledávka dlužníka musí být uhrazena do majetkové podstaty v rozsahu, ve kterém by převyšovala jeho započitatelnou pohledávku
- věřitel v době, kdy získal započitatelnou pohledávku nevěděl o dlužníkově úpadku,
- věřitel pohledávku přihlásil do konkurzu a správce ji uznal.

Provedený zápočet tedy bude účinný pouze v případě, že insolvenční správce pohledávku nepopře.

6 ZAJIŠTĚNÍ VĚŘITELÉ

Oproti dnešní úpravě, kdy je zajištěný věřitel uspokojen z výtěžku prodeje zástavy pouze ve výši 70%, nový zákon stanoví, že:

- výtěžek z prodeje předmětu zajištění po odečtení nákladů na jeho správu a prodej

(maximálně do výše 9% výtěžku zpeněžení předmětu zajištění) se použije na uspokojení zajištěné pohledávky v 100% výši;

- pouze v případě, kdy bude čistý výtěžek z realizace zajištění převyšovat výši zajištěné pohledávky, se použije přebytek ve prospěch majetkové podstaty a tedy nezajištěných věřitelů.

7 SANKCE ZA NESPRÁVNĚ PŘIHLÁŠENÍ POHLEDÁVKY

Je-li veden incidenční spor ohledně výše přihlášené pohledávky a soud rozhodne, že skutečná výše pohledávky věřitele za dlužníkem je nižší než 50% výše pohledávky, kterou věřitel přihlásil, pak:

- věřitel nemá nárok na uspokojení své pohledávky v insolvenčním řízení a
- navíc bude povinen uhradit do majetkové podstaty rozdíl mezi skutečnou výší své pohledávky a výší přihlášené pohledávky,
- případný zajištěný věřitel v takovém případě ztrácí právo na uspokojení z prodeje předmětu zajištění.

Za úhradu této sankce bude ručit ten, kdo pohledávku za věřitele podepsal, tedy zpravidla statutární orgán věřitele.

Sankce za nesprávné přihlášení pohledávky věřiteli nehrozí, pokud do doby skončení incidenčního sporu nebude vykonávat žádná práva spojená s přihlášenými pohledávkami, zejména tedy nebude hlasovat na schůzi věřitelů.

8 ÚPRAVA SMLUVNÍ DOKUMENTACE

S ohledem na výše zmiňovanou změnu, která rozděluje rozhodnutí o úpadku od rozhodnutí o způsobu jeho řešení, Vám doporučujeme provést revizi smluv, které mají být účinné i po 1.7.2007 v částech upravujících ukončení smlouvy v souvislosti s úpadkem druhé smluvní strany tak, aby byla dána možnost takovou smlouvu ukončit v důsledku :

- (i) zahájení insolvenčního řízení nebo
- (ii) vydání nepravomocného rozhodnutí o úpadku.

Ohledně Vašich dotazů nebo potřeby detailnějšího rozboru dopadu nového insolvenčního práva na Vaše záležitosti, se na nás kdykoli obraťte.

V Praze dne 13. června 2006

JUDr. Dana Schweigelová / JUDr. Martin Dančíšin